

## AfD Örneğinde Almanya’da Siyasi Irkçılık ve İslamofobi

DOI: 10.26466/opus.470768

\*

Mehmet Soytürk\*

\*Dr. Öğr. Üyesi., Karadeniz Teknik Üniversitesi, İİBF, Trabzon/ Türkiye  
E-Posta: [mehmetsoyturk@ktu.edu.tr](mailto:mehmetsoyturk@ktu.edu.tr) ORCID: [0000-0002-9011-3660](https://orcid.org/0000-0002-9011-3660)

### Öz

İkinci Dünya Savaşı sonrası Avrupa’daki ekonomik kalkınmayı devam ettirebilmek için çağrılan yabancı işçiler son yıllarda bu ülkelerdeki belli çevreler tarafından hem sosyo ekonomik hem de kültürel sorun olarak görülmeye başlanmıştır. Sosyo ekonomik sorunların sebebi olarak önceleri bütün yabancılar kabul edilirken zamanla bütün yabancıların yerini saece “Türkler” ve “Müslümanlar” almıştır. Bu evrilmenin müsebbibi olarak gösterebileceğimiz gelişmeler sırasıyla İran İslam Devrimi, “islami terör grupları” ve tabii ki “ikiz kuleler saldırıları” ile son dönemlerde iyice vahşileşen terör saldırılarıdır. El Kaide ve DAES gibi terör örgütlerinin gerçekleştirdikleri katliamlar İslam ve Müslümanlarla özdeşleştirilmesi Batı’daki İslamofobinin artmasına ve ırkçı siyasi partilerin rağbet görmesine sebep olmuştur. Önceleri Fransa ve Avusturya gibi ülkelerde başarılı olan aşırı sağ ve ırkçı partiler sonraları Avrupa’nın diğer ülkeleri ve Almanya’da da ilgi görmeye başlamışlardır. Almanya’da II. Dünya Savaşı sonrası bir çok ırkçı parti kuruldu fakat bu partilerin, AfD hariç, hiç biri Federal Meclis’te temsil edilme başarısını gösteremediler. Almanya için alternatif - AfD (Alternative für Deutschland) ‘nin kuruluşu çok eskilere gitmemekle beraber kısa zamanda önemli hamleler yaparak yüzde beşlik seçim barajını aşarak bir çok eyalet ve Alman Federal Meclis’ine millevkili gönderme başarısını göstermiştir. AfD’nin kısa zamanda göstermiş olduğu bu başarının sebeplerini ve partinin ırkçı ve islamofobik tutumunu, yazmış olduğumuz bu makalemizle analiz etmeye çalışılmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Irkçılık, Almanya için Alternatif (AfD), Irkçı Partiler, Almanya, İslamofobi

## Polical racism and Islamofobia in Germany in the case of AfD

\*

### Abstract

*Foreign workers were called to continue the economic development in Europe after the World War II. But in recent years, this has been seen as a socio-economic and cultural problem by some community in these countries. All foreign people were seen as the cause of the socio-economic problems. But over time, "Turks" and "Muslims" took the place of all foreigners. The reasons for this idea change are, the Islamic Revolution in Iran, the Islamic terrorist groups and of course 'The World Trade Center attack'. All these terrorist attacks and massacres were made by Al Qaeda and Isis have been consubstantiated with Muslims and Islam. As a result of that, Islamophobia in the West countries and the popularity of racist political parties have started to rise. Excessive right-wing and racist parties that have been successful in countries like France and Austria have already begun to attract interest in other European countries and Germany as well. In Germany, too many racist parties were formed after the World War II, but none of them, except the AfD, could show their success in the German federal parliament (Bundestag). Even Alternative for Germany - AfD (Alternative für Deutschland) is a new party, but has made important moves in a short time, exceeding the electoral threshold of 5%, and succeeding in sending deputy to many federal state parliament and the German federal parliament (Bundestag). We tried to analyze the causes of this success that the AfD had shown in a short time and the racist and Islamophobic stance of the party with this article.*

**Keywords:** Racism, Alternative for Germany (AfD), Racist Parties, Islamophobie, Germany

## Giriş

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kalkınan sanayilerine ucuz işgücü temin edebilmek için Avrupa ülkelerinin bir çoğu az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerle işgücü tedarik anlaşmaları imzalamışlardır. Ucuz işgücü temin edebilmek için önceleri İtalya, İspanya ve Yunanistan gibi ülkelere yönelmişler fakat istedikleri anlamda ucuz işgücünü bu ülkelerden karşılayamadıkları için farklı ülkelere doğru yönelmişlerdir. Bu ülkelerin en önemlileri Türkiye ve o dönemlerde henüz bölünmemiş olan Yugoslavya idi. Yapılan anlaşmalar neticesinde, 1960'lı yıllarda bu iki ülkeden çok sayıda işgücü sanayileşmiş ülkelere doğru yüksek miktarda işdücü göçü gerçekleşmiştir.

Sanayileşmiş Avrupa ülkeleri 1973 yılında patlak veren petrol krizinden dolayı artan işsizlik ve entflasyon sorunlarıyla karşı karşıya kaldıkları için işgücü alımlarını durdurmuşlardır. Avrupa ülkeleri işgücü tedarik antlaşmalarını iptal etmelerine rağmen ülkelere olan işgücü göçlerine engel olamamışlardır. Aile birleşimi yolu ile Türkiye ve Yugoslavya'dan Almanya, Hollanda ve Avusturya gibi ülkelere işgücü göçü artarak devam etmiştir. 1980'li yılların sonlarına gelindiğinde Avrupa ülkelerinde bir taraftan işsizlik oranları artarken diğer taraftan yabancı işçilerin sayıları da artmaya devam etmiştir. Özellikle bu süreçte belli başlı Avrupa ülkelerinde aşırı sağ ve ırkçı partilere rağbetin giderek arttığı görülmüştür.

Avrupa'da işgücü göçü almış olan ülkelerdeki aşırı sağ ve ırkçı partiler işgücü göçü almamış ülkelere nazaran daha başarılı olduğu görünmektedir. İkinci Dünya Savaşı sonrası ilk olarak işgücü göçü almış ülkelerde başarılı olup sonrasında sembol haline gelmiş olan aşırı sağ ve ırkçı partiler ve onların efsanevi liderleri karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan en önemlileri Avusturya'da Jörg Haider, Fransa'da Jean Marie Le Pen ve daha sonraları Hollanda'da Pim Fortyn olarak sıralayabiliriz. Adı geçen bütün bu liderlerin ortak bir düşmanı vardı, o düşman ülkelerindeki artan işsizliğin ve dolayısıyla da sosyo ekonomik sorunların sebebi olan yabancı işçilerdi. Bütün siyasi söylemlerini yabancıların suçluluğu ve ülkelerini terketmeleri gerektiği üzerine kuran bu lider ve partiler günümüzde de giderek artan bir önem ve statüye sahiptirler.

Aşırı sağ ve ırkçı partilerin programlarında artan işsizliğin sebebi ülkelere çalışmak için gelen yabancı işçiler gösterilmektedir. O dönemlerde aşırı sağ ve ırkçı parti liderlerinin ortak hedefi işsizliğin ve sosyo ekonomik sorunların sebebi olan bütün yabancı işçilerin ülkelere geri gönderilmesiydi (Clifford vd., 2011, s.229). Bu partilerin günah keçisi olarak gördükleri yabancıların yerini zamanla başka bir grup daha spesifik grup olan müslümanlar almıştır. El Kaide gibi terör grupları, 11 Eylül 2001'de ikiz kulelere ve akabinde Madrid'te tren istasyonuna yapılan bombalı terör saldırıları Avrupa ülkelerindeki yabancı düşmanlığının islam ve müslümanlar üzerinde odaklanmasına sebep olmuştur.

Yukarıda adı geçen aşırı sağ ve ırkçı parti liderlerin 1990'lı yıllardan sonra yakalamış oldukları başarı, önceleri Avrupa'nın sonrasında ise bütün dünyanın gündemini meşgul etmiştir. Önceleri liderleri sayesinde kendinden söz ettiren aşırı sağ ve ırkçı partiler kendilerini başarıya ulaştıran ve alıştıran liderleri değiştikten sonra ikinci kuşak liderleri ile de aynı başarıyı göstermeye devam etmişlerdir ve hatta bazı ülkelerde daha da artmışlardı.

Aşırı sağın geleneksel olarak başarılı olduğu Fransa ve Avusturya gibi ülkelere günümüzde yeni ülkeler de dahil olmuştur. Bu ülkelerin ilkinin, Tükriye ile yoğun ekonomik ilişkileri olan ve aynı zamanda da büyük bir Türk nüfusunu barındırdığı için yakinen ilgimizi üzerinde toplayan Almanya olduğu söylenebilir.

Almanya Federal Meclis seçimlerinin tarihinde, henüz yüzde beş barajının olmadığı yıllarda nazi Almanyasının kalıntıları marjinal partileri Federal Mecliste temsil edilme hakkını elde etmişlerdir. Meclisteki bölünmüşlüğü ve fazlaca küçük partilerin mevcudiyeti ile meclisin işlerliğinin önünün tıkanmasını engellemek amacıyla getirilen yüzde beşlik barajın yürürlüğe girmesiyle beraber hiçbir aşırı sağ parti barajı aşarak Federal Meclise girme başarısı gösterememiştir.

Almanya'da yapılan 2017 yılındaki son Federal Meclis seçimlerinin sonuçlarına bakacak olursak son derece önemli bir gelişme ile karşı karşıya kalıyoruz. Seçim barajının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Federal Meclise girme başarısı gösteremeyen aşırı sağ ve populist partiler 24 Eylül 2017'de yapılan bu son seçimle Federal Mecliste önemli sayıda milletvekili ile temsil edilme hakkına sahip olmuştur. Böylece

kurulduktan sonra katılmış olduğu ilk Federal Meclis seçimlerinde meclise girme başarısını gösteremeyen AfD (Alternative für Deutschland - Almanya için Alternatif) son seçimlerde mecliste temsil edilmeye başlamıştır. Federal Mecliste Liberaller, Yeşiller, Sol Parti, Hristiyan Birlik Partileri ve Sosyal Demokrat Parti ile beraber artık aşırı sağ ve ırkçı parti olan AfD'de temsil ediliyordu. Bu başarının önemli bir özelliği de Federal Mecliste doğrudan üçüncü parti konumuna gelmiş olmalarıdır (Federal Seçim Kurulu, 2017). Almanya için Alternatif Almanya'da kesinlikle önemsenip dikkatle takip edilmesi gereken bir gelişme göstermiştir.

### 1. Alternatife für Deutschland (AfD) - Almanya için Alternatif

Alternative für Deutschland - AfD (Almanya için Alternatif) 2013 yılında kurulmuş, oldukça yeni bir siyasi partidir. Kurulduktan sonra ilk önemli ve büyük siyasi sınavını 2014 yılında yapılan Federal Meclis seçimlerinde vermiştir. Bu sınavında oy oranı olarak ne kadar başarılı sayılsada, yüzde beşlik seçim barajını aşp Federal Mecliste temsil edime hakkını elde edemediği için başarısına gölge düşmüştür. Fakat, bu tarihten itibaren siyasi arenada ve siyaset bilimciler tarafından oldukça dikkatli izlenmeye başlanmıştır. AfD en son ve en büyük başarılarını ise yukarıda da bahsettiğimiz gibi 2017 yılında yapılan Federal Meclis seçimlerinde elde etmişlerdir.

Avrupa'daki bütün aşırı sağ ve ırkçı partiler gibi AfD'de abartılı söylem ve jargon kullanmaktan çekinmemektedir. Abartılı kriz senaryoları ve yabancıların dışlanması gibi söylemler kısa zaman içerisinde partinin başarılı olmasına katkı sağlamıştır.

Yunanistan'ın içine düşmüş olduğu ekonomik kriz ve bu krizin Avrupa Birliğini de etkilemiş olması aynı zamanda da Avro Bölgesi Ülkeleri arasında da farklı bir krize yol açmıştır. Krizin tavan yaptığı dönemlerde Avrupa Birliği'nde bir çok kişi Yunanistan'ın Avro Bölgesinden ihraç edilmesi gerektiğini ifade etmiştir (Meyer, 2012, s. 68). Yunanistan'ın ekonomik krizi Avrupa Birliği içerisindeki Avro Bölgesini de son derece olumsuz etkilemesinden dolayı Avrupa kamuoyunda ve bir çok siyasi parti ve politikacılar arasında Yunanistan'a karşı son derece olumsuz tavır ve tepki olağan bir hal almıştı.

Daha sonraki yıllarda ortaya çıkan göçmen krizinde ise ülkenin mültecilerle beraber yabancılaştığı ve Alman ırkının özelliklerinin yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olduğu şeklindeki söylemler sürekli gündemde tutulmuştur. Tam da bu dönemlerde AfD kendisini mevcut mecliste bulunan siyasi partilerin dışında tutarak, “eski partilerin” ve böylece mevcut sistemin de tek alternatifi olarak göstermeye son derece önem vermiştir. Aynı zamanda da mağdur rolüne bürünerek böyle oldukları için medya tarafından itibarsızlaştırıldıklarını iddia ederek mağdur olduklarını lanse etmeye çalışmıştır.

Kurulduğu günden itibaren mevcut siyasi partiler gibi olmadığını, Alman ırkının yanında olduklarını ve bu yüzden de medya tarafından itibarsızlaştırılmaya çalışıldığını sürekli kullanarak girmiş oldukları seçimlerin çoğunda başarılı olan AfD'nin seçim sonuçlarını kısaca göz atmamızda fayda olacağını düşünmekteyiz;

- Federal meclis seçimleri 2013 (Jung vd., 2015, s. 43): AfD girmiş olduğu ilk Federal Meclis seçimlerini %5 barajının altında kalarak meclise girme başarısı gösterememiştir. Fakat %4,7 lik oy oranı aslında ortada küçümsenmeyecek bir başarı olduğunu göstermektedir. Bir yıl önce kurulmuş olan bir partinin sıfırdan bu başarıya ulaşmış olması gelecek yıllar için önemli sinyal vermiştir. İkinci Dünya Savaşından sonra, Almanya daha önce hiç bir parti kurulduktan sadece bir yıl sonra böyle bir başarı göstermemiştir.
- Avrupa Parlamentosu seçimleri: ilk kez katılmış olduğu bu seçimde %7'lik bir başarı oranına ulaşarak aynı zamanda Avrupa Parlamentosuna 7 vekil göndermeye hak kazanmışlardır (Der Spiegel, 2014).
- Saksonya Eyalet Parlamentosu seçimi: Saksonya Parlamentosu için yapılan seçimde de aynı şekilde başarılı olarak mecliste temsil edilme hakkını elde eden AfD başarısını arttırmaya devam etmiştir. Almış olduğu oy oran ise %9,7 olmuştur (Tagesschau, 2014).
- Thürinden Eyalet Parlamentosu Seçimi: AfD Thüringen eyalet seçimlerinde de başarılı olmuş ve % 10,6'lık bir oy orana ulaşarak Yeşiller gibi köklü partileri geride bırakarak üçüncü parti olmuştur.

- Brandenburg Eyalet Seçimleri: 2014 yılının Eylül ayında yapılan seçimde AfD başarılı olmaya devam etmiştir. İlk kez katıldığı Brandenburg eyaleti seçimlerinde %12,2'lik bir oran yakalayarak eyalet meclisine girebilmiştir (Federal Seçim Kurulu, 2014).
- Bremen ve Hamburg eyalet seçimleri: 2016 yılında yapılan eyalet seçimlerinin ikisinde de %5 barajını aşarak meclise girebilme başarısını göstermiştir. Hamburg seçimlerinde oyların %6,1'ini, Bremende ise %5,5'ini kendi hanelerine yazdırabilmişlerdir (Die Welt, 2016).

Kurulduktan sonraki yıl yapılan bütün seçimlerde oy oranını artıran AfD 2015 yılında yapılan eyalet seçimlerinde korkulduğu gibi oy oranında patlama gerçekleştirememiştir. Bu yıl yapılan Hamburg eyalet meclisleri seçimlerinde %5 barajını ancak geçerek meclislere vekil gönderebilmiştir. Almanya ve diğer Avrupa Birliği ülkeleri 2015 yılında Suriyeli mültecilerin oluşturmuş olduğu krizden dolayı AfD gibi aşırı sağ ve populist partilerin oy oranları yükselmesini beklerken yapılan iki eyalet seçimlerinde beklenildiği gibi oranlarının arttıramamaları şaşkınlığa sebep olmuştur.

AfD 2015 yılında yapılan eyalet meclisi seçimlerinin üçünde seçim barajını aşamadığı için eyalet meclislerine girememiştir. Nordrhein-Westfalen'de %3,9 ve Niedersachsen'de %3,7'lik bir oy oranı elde edebilmiştir (Häusler, 2015, s. 6). Bir sonraki yıla olan 2016 yılında ise AfD'nin oy oranındaki artışın yeni bir ivme kazanarak daha da arttığını görebilmekteyiz. Bu yılın ilk eyalet meclisi seçimi Baden-Württemberg eyaletinde gerçekleştirildi ve AfD'nin almış olduğu oy oranı tahminlerin de ötesine geçerek %15,1'lik bir orana ulaştı (Debus, 2017, s. 19). Aynı yıl içerisinde yapılan diğer eyalet seçimlerinin sonuçlarına baktığımızda, bir eyalet hariç diğerlerinde oy artışının ivme kazanarak devam ettiğini görmekteyiz (Die Welt, 2016);

- Rheinland-Pfalz %12,6
- Sachsen-Anhalt %24,3
- Mecklenburg-Vorpommern %20,8
- Berlin %14,2

Kurulduğundan sonra katılmış olduğu ilk seçimde %5 seçim barajını aşamadığı için başarısız sayılan AfD daha sonra girmiş olduğu seçimlerinin bir çoğunda başarı göstererek gerek eyalet meclislerinde gerekse

Avrupa Parlamentosunda temsil edilme hakkını elde etmiştir. Almanya'nın siyasi tarihinde bu kadar kısa zaman içerisinde bu kadar başarılı olan başka bir parti örneği karşımıza çıkmamaktadır. Bu kadar kısa zaman içerisinde bu kadar büyük başarı elde etmenin iyimserlik, motivasyon ve havasında 2017 yılında yapılacak olan federal meclis seçimlerine gidilmiştir.

Federal Meclis seçimlerine gidilirken Almanya ve diğer Avrupa Birliği ülkelerinde kamuoyunu meşgul eden konularda bir değişiklik olmadı. Kamuoyunun meşgul eden konuların başında yine göçmen krizi, işsizlik ve "İslami terör" vardı. Almanya için Alternatif partisinde Suriyeli göçmenlerle beraber zirve yapmış olan göçmen krizini ve diğer populist konuları kendi jargonlarıyla formüle ederek oylarını arttırmak için sürekli gündemde tutmaya özel çaba sarf ettiler.

Federal Meclis seçimleri yaklaştıkça AfD'nin nasıl bir sonuç elde edeceği sadece Alman kamuoyunu değil, bütün Avrupa Birliği ülkeleri ile beraber Türkiye'de de siyasi çevreler tarafından merakla beklenmekteydi. Fransa ve Hollanda'da yapılan seçimlerde ilk bakışta aşırı sağ partiler başarılı gözükse bile, siyasi yelpazenin ortasında olanlara hükümet kurma yetkisinin verilmesi aşırı sağ ve ırkçı partilerin başarısına gölge düşürmüştür.

Avrupa Birliği ülkelerinin ekonomik durumuna baktığımızda 2016 yılında ekonomik büyümelerin olduğu ve bir yıl önceki göçmen krizinde etkisi git gide azaldığını görmekteyiz. Federal Meclis seçimleri öncesinde Almanya'da olağanüstü bir durum olmadığını ifade edebiliriz.

Böyle bir ortamda seçime gidileceği için seçim sonucu ile ilgili beklentiler olağan üstü değişiklikler olabileceği yönünde değildi. Almanya için Alternatif'in başarısını arttıracığı beklenirken, oy oranının seçim barajının biraz üstünde olacağı tahmin ediliyordu. Beklentilerin aksine, Federal Mecliste 94 milletvekili ile temsil edilebileceği ve oyların %12,6'ya yükselmiş olması sadece Almanya'da değil aynı zamanda da bir çok ülkede şok etkisine sebep olmuştur.



## 2. Siyasi Yelpazenin Sağındaki Boşluk ve AfD

Almanya'daki siyasi partiler yelpazesine baktığımızda, merkez sağdaki Hristiyan Demokrat Birlik (CDU) / Hristiyan Sosyal Birlik (CSU) partileri haricinde başka bir sağ veya aşırı sağ partinin Federel Meclis'te temsil edilmediği karşımıza çıkmaktadır. Kurulacak her hangi bir aşırı sağ ve ırkçı bir partinin Almanya genelinde oy potansiyelinin %30 civarında olduğundan bahsedilmektedir (Handelsblatt, 2017). Böyle büyük bir potansiyele rağmen, siyasi yelpazenin aşırı sağ ve ırkçı cephesini doldurabilecek her hangi bir partinin 2017 yılına kadar Federal Meclis'te temsil edilme başarısını gösterememiştir.

AfD'nin kurulduğunda kendisini ekonomik olarak liberal ve siyasi olarak aşırı sağda konuşturmuştur. Almanya için Alternatif'ten önce kurulan ama başarılı olamayan bazı aşırı sağ ve ırkçı partiler bünyesinde aktif siyaset yapmış olan siyasetçilerin bir kısmı AfD kurulduktan sonra burada siyasi hayatlarına devam ettiler. Bu gelişmeleri göz önünde bulunduracak olursak AfD'nin Almanya'daki aşırı sağ siyasetçiler için ümit vaat eden bir parti halini aldığı ifade edilebilir.

AfD seçim propaganda sürecinde seçmeni daha çok meşgul eden ve etkileyen konularda, yani seçmenin duygularına hitap eden konularda yoğunlaştığını görebiliriz. Daha önceki seçimlerde yabancılar konusunun bu kadar etkili olmadığını açıklayan kamuoyu araştırma şirketi Infratest dimap, 2017 federal meclis seçimleri ile ilgili yapmış olduğu kamuoyu araştırmasında seçimi etkisi altına alan konuların başında yabancılar/göçmenler olduğunu tespit etmiştir. Yapılan kamuoyu araştırmasında her iki seçmenden birine göre çözülmesi gereken sorunlar öncelikli olarak "göç ve uyum" konularıdır. Yabancılar konusu Alman Federal Meclis seçimlerinde şimdiye kadar hiç bu kadar etkili olmamıştı. Suriyeli göçmenlerin 2015 yılında oluşturmuş olduğu göçmen krizinden sonra "göçmen-yabancılar-uyum" konuları Alman kamuoyunu meşgul eden en önemli konular halini almıştır. AfD'nin kurulduğu yıl gerçekleştirilen Federal Meclis seçimlerinde yabancılar konusu seçmenlerin sadece yüzde beş gibi çok düşük bir oranı için öncelikli konu halindeydi (Morgenpost, 2017). Aradan çok uzun bir süre geçmemiş olmasına rağmen "yabancılar" konusu seçmeni en az etkileyen konulardan biri iken en çok etkileyen konu haline gelmesi son de-

rece düşündürücü bir gelişmedir. Suriyeli göçmenlerle beraber zirve yapmış olan göçmen krizi, daha sonraları sayıca azalmış ve normal bir hal almış olmasına rağmen aradan geçen iki yılda Almanya'nın ve bütün Avrupa Birliği kamuoyunun gündeminde sıcaklığını korumaya devam etmiştir.

Seçim propaganda süreçlerinde kullanmış olduğu dil ve söylemlerden bir kaç örnek, AfD'nin yabancılara karşı nasıl bir bakış açısına sahip olduğunu anlayabilmemize yardımcı olacaktır (Fedder, 2016, s. 165-167);

- "Einwanderung braucht klare Regeln" - "Göç kesin kurallara tabi tutulmalı" Göç kesin kurallara tabi tutulmalıdır ve her isteyen Almanya'ya alınmamalıdır diye açıklayan AfD yetkilileri bu ifadeyi Suriye göçmenlerinin savaştan dolayı Avrupa'ya doğru yola çıktıkları bir zamanda vurgulayarak gündeme getirmişlerdi.
- "Wir sind nicht das Weltsozialamt" - "Biz dünyanın sosyal ofisi değiliz" Seçimlerde kullanılan bu slogan, bizlere AfD'nin yabancılar konusunda nasıl bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Burda kast edilen Almanya'ya gelen yabancıların ülkelerinin sosyal sistemini sömürdükleri ve Almanya'nın da buna son vermesi gerektiğidir.
- "Der Islam?" - "Past nicht in unsere Küche" - "İslam mı? Bizim mutfağımıza uymaz". Seçim sürecinde kullanılan diğer bir slogan. Kullanıldığı afişlerin en başına bir domuz yavrusu resmi yerleştirilmiş ve yukardaki metinde aşağısına. Başka bir afiş örneğinde ise aynı metnin altına bir döner büfesi resmi yerleştirilerek kullanılmıştır.
- "Neue Deutsche? Machen wir selbst - Yeni Almanlarımız? Kendimiz yaparız. Bu slogan da hamile bir bayanın karnının üstüne yerleştirilmiş ve seçimlerde afiş olarak kullanılmıştır.
- İslam'ın bir din olmadığı ve müslümanların da Almanya'ya kültürel olarak uymadığını defaatle dile getirilmiş ve üzerinde durulmuştur.

Vermiş olduğumuz örnekler bize AfD'nin göçmen-yabancılar ve müslümanlar konusunda nasıl bir bakış açısına sahip olduğunu açıkça anlatmaktadır. Suriye'den gelen göçmenlerin çoğunluğunu müslümanların oluşturmuş olması AfD için ayrı bir sorun teşkil etmekteydi, çünkü

onlara göre İslam ve müslümanlar Almanya’nın bir parçası değildi ve hiç bir zaman da olmamalıydı. Suriyeli göçmenlerin genellikle müslümanlardan oluşması AfD açısından olayın vehametini arttırmaktaydı. Suriyeli göçmenlerin oluşturduğu 2015 yılındaki kriz, partinin başkan yardımcılarında Alexander Gauland tarafından aslında kendilerini için “lütüf” (Der Tagesspiegel, 2016) şeklinde değerlendirmiştir. Bu krizden sonra oluşan siyasi havanın kesinlikle AfD’ye yaradığını ve krizi fırsata çevirebildiklerini almış oldukları seçim sonuçlarından görebilmekteyiz.

Müslümanlar ve İslam hakkında kamuoyunda oluşmuş olan olumsuz hava kesinlikle AfD gibi aşırı sağ ve ırkçı siyasi partilerin menfâtine olan bir gelişmeydi. Yapılan kamuoyu araştırmalarında Alman kamuoyunun %60’ı İslam’ı ve Müslümanları tehlikeli ve Batı değerleriyle uyumlu olmadığı fikrinde birleşiyorlardı (Der Tagesspiegel, 2016). Uluslararası alanda son yıllarda İslam ve müslümanlar hakkındaki olumsuz gelişmeler Almanya’da da etkisini göstermiştir. Kendileri için tehlike olarak kabul ettikleri bir dinin ve onun mensuplarının da siyasi seçimlerin propaganda süreçlerinde sürekli ortaya atılması aslında bu konunun ne kadar büyük bir oy potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Öyle ki, sadece aşırı sağ partiler değil aynı zamanda da merkez sağ ve sol partiler de seçim süreçlerinde müslümanlar ve İslam hakkında olumsuz beyanatlar vermek zorunda kalmışlardır. Yükselen değer olan İslam karşıtlığı her halükarda oy getirmekte olduğu için müslümanlar hakkında olumlu beyanat verme cesaretini kolay kolay hiç bir siyasi parti mensubu gösterememiştir.

## 2.1. AfD Siyasi Yel pazenin Neresinde?

AfD Alman Siyaset bilimcilerinin bir çoğu tarafından siyasi yelpazenin aşırı sağında ve populist sağ parti olarak tanımlanmaktadır (Bundeszentrale Für Politische Bildung, 2014). Siyaset bilimcilerinin tarafından “populist ve aşırı sağ parti” olarak tanımlanan AfD mensupları ise bu tanımlamayı kabul etmemektedirler. Parti teşkilat ve mensuplarının, bu yıllarda Neonazi ve faşist gruplarla olan bağlantıları yavaş yavaş ifşa olmaya başladı. Hamburg eyalet teşkilatı da bu teşkilatlarından bir tanesiydi. Hamburg teşkilatına mensup Jens Eckleben AfD’ye katılmadan

önce marjinal aşırı sağ partilerden biri olan “Die Freiheit” - “Özgürlük” partisinde de yöneticilik yapmıştı (Abendblatt, 2013). Eyalet teşkilatlarındaki aşırı sağ gruba mensup yöneticiler sadece Hamburg ile sınırlı değildi, bir çok eyalet teşkilatında aynı şekilde aşırı sağ çevrelerle ve hatta neonazilerle bağlantılarının olduğu kamuoyunda defalarca dilendirildi. AfD'nin siyasi yelpazenin neresinde olduğunu anlayabilmek için özellikle PEGİDA'ya karşı olan tutumunu incelememiz bizlere yardımcı olacaktır.

## 2.2. PEGİDA ve AfD

Dünya kamuoyunda İslam ve müslümanlar aleyhindeki gelişmelerin zirve yaptığı dönemde, Almanya'da sosyal medya üzerinden organize olan ve günden güne büyüyen gösteriler zinciri organize edilmeye başlandı. İslamofobinin zirve yaptığını ve artık bundan daha fazla ileri gidemeyeceklerini düşündüğümüz bir dönemde Köln'de 2014 yılının Ekim ayında yapılan bir gösteri kamuoyunda dikkatleri üzerine çekmeyi başardı. Köln'de organize edilen bir gösteride aşırı sağcılar beş bin civarında insanı sokağa çekme başarısını gösterebildiler. Gösteriyi organize eden “Salafist karşıtı holiganlar” (HoGeSa - Holigans Gegen Salafisten) adlı platform siyasi yelpazenin aşırı sağından burjuvaziye kadar insanları düzenlemiş oldukları gösteriye çekebilme başarısı göstermişti. Sıradan bir gösteri organize edildiği düşünülüyordu fakat, oldukça agresif insanlar bir araya gelmişlerdi. Agresifliği ile dikkat çeken göstericiler yüzünden gösteride çok sayıda güvenlik görevlisi hazır bulunmak zordunda kalmış ve 48 polis memuru göstericiler tarafından yaralanmıştır (Röther, 2017, s. 29).

Köln'de yapılan bu gösteriden sonra Dresden'de mutad bir şekilde haftalık benzer gösteriler düzenlenmeye başlandı ve bir kaç ay boyunca da devam etti. Dresden'de yapılan gösterileri organize edenler kendilerini PEGİDA “Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes” (Röther, 2017, s. 7) - “Batı'nın islamlaşmasına karşı yurtsever Avrupalılar” olarak lanse ettiler. Adında anlaşılacağı gibi göstericilerin ve gösteriyi organize edenlerin asıl amaçları Batı'nın islamlaşmasını önlemektir. Haftalık muntazam bir şekilde gerçekleştirilen bu yürüyüşler zamanla Dresden'le sınırlı kalmayıp Almanya'nın başka şehirlerine de

sıçradı. En yoğun katılımların olduğu Ocak 2015'te Dresden'de yapılan gösterilere binlerce insanın dahil olduğu bilinmektedir.

Adından da anlaşıldığı gibi PEGİDA'nın asıl hedefinin Batı'nın İslamlaşmasını engellemek olduğunu ifade etmiştik. Batı toplumlarının İslamlaşmasını ise müslümanların Batıya göçlerinin engellenmesi ile gerçekleştirebileceğini savunmaktaydılar. PEGİDA'yı kısaca;

- İslam
- Göçmen ve
- Yabancı düşmanı

bir örgüt olarak tanımlayabiliriz (Vorländer, 2016, s. 1). Köln'de 2014 yılında başlayıp sonra Dresden'e sıçrayan İslam ve müslüman karşıtı gösteriler yine Dresden'e en yüksek katılımcı sayısına ulaşmıştır. Bu gösterilerin sonu nereye varacağı büyük merak konusu olmaya başlamıştı. PEGİDA'nın Dresden'de başlatmış olduğu gösteriler Almanya'nın bir çok şehrine sıçramış fakat oralarda aynı talebi göremediği için yapılan gösteriler belli zaman sonra iptal edilmiştir. Gösterilerin başlaması Suriye ve Irak'ta DAESH teröristlerince vahşi terör videoları ile dünyaya dehşet saçtıkları döneme denk gelmektedir. DAESH tarafından gerçekleştirilen katliam ve terörlerin videoların internet üzerinden dünya kamuoyuna sunulması PEGİDA tarafından organize edilen yabancı, göçmen ve İslam karşıtı gösterilerin başarılı olmasında önemli bir etken idi. Özellikle Dresden'de kurulup başarılı olmasındaki diğer önemli sebep ise Dresden Belediyesi'nin şehirde göçmenler için yeni bir geçici konaklama tesisinin inşa etme planının kamuoyu ile paylaşılması olmuştur (Vorländer, 2017, s. 6).

Dresden'de ilk gösteri çağrısı sosyal medya üzerinden 20 Ekim 2014 Tarihi için yapılmış ve bu gösteriye 300-350 kişinin katıldığı tesbit edilmiştir. Fakat kısa zaman içerisinde gösterilere olan rağbet arttı ve diğer şehirlerde benzer gösteriler organize edilmeye başlandı. Az sayıda katılımcı ile gerçekleştirilen ilk gösteriden sonra hızla katılımcı sayısı arttı ve kısa zaman içerisinde binlerce kişinin yer aldığı gösteriler gerçekleştirilmeye başlandı. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi en büyük destek Dresden'de gören PEGİDA gösterilerinin katılımcı sayısı Ocak 2015 yılında ortalama 25 bin kişi ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır (Younes, 2016, s. 187).

PEGİDA'nın dile getirdiği ve gerçekleştirilmesini talep ettiği maddelerin bir çoğu AfD'nin hedefleri ile örtüşmekteydi. Partinin sağ kanadı diye tanımlayabileceğimiz üyeleri ve yöneticileri PEGİDA'nın taleplerini, özellikle Batı'nın islamlaşmasının engellenmesi talebi, kendi partilerinin de talepleri arasına dahil edilmesi gerektiğini yöneticilere duyurmaya çalıştılar. Bu taleple beraber alman toplumunun çok kültürlü hale gelmesinin de önüne geçilmiş olunacaktı. Parti tabanından gelen bu talep yöneticilerden Frauke Petry tarafından olumlu karşılandı. Frauke Petry yapmış olduğu bir açıklamada "Yurtseve Avrupalılar"ın talebini haklı bulduklarını ve parti olarak desteklediklerini ifade etmiştir (Häuser, 2015, s. 6). Benzer tepki partinin diğer önemli yöneticisi olan Alexander Gauland tarafından gelmiştir. Gauland daha sonra kamuoyuna kendilerinin bu hareketin doğal müttefikleri olduklarını açıklamıştır (Süddeutsche Zeitung, 2014).

AfD'nin müslüman ve göçmenlere karşı politikası ve söylemleri tabi ki devam etmiştir. Bir çok şehir ve eyalette vermiş oldukları dilekçelerle yöneticilerinden göçmenlere karşı uygulanan "hoşgeldin kültürü" ne son verilmesini talep etmişlerdir (Openpetition, 2015).

### 3. 2017 Federal Meclis Seçimleri ve AfD

Almanya için Alternatif - AfD 2017 yılının Eylül ayında yapılan Federal Meclis seçimlerinde beklenmedik bir başarı elde ederek Federal Meclis'te temsil edilme hakkını elde etmiştir. Federal Meclis seçimlerinden önce yapılan eyalet meclis seçimlerinin çoğunda AfD başarılı olmuştu. Başarılı çıkmış olduğu eyalet seçimlerinin motivasyonu ile ikinci kez Federal Meclis seçimlerine gidildi. Yapılan bu Federal Meclis seçimlerinde elde etmiş olduğu başarı ile AfD'nin, Alman siyasi partileri arasında kendisine kalıcı bir yer edinmiş olduğunu ifade edebiliriz. AfD'nin kısa sürede elde etmiş olduğu başarıyı daha önce hiç bir siyasi parti gösterememiştir. Böylece geleneksel olarak Alman Federal Meclisi'nde temsil edilen Birlik partileri (CDU/CSU), Sosyal Demokratlar (SPD), Yeşiller, Özgürlük Partisi (FDP) ve Sol Parti'den sonra yeni bir parti daha temsil edilme hakkına kavuşmuştur. Yeşiller ve Sol Parti'yi kuranlar daha önce Sosyal Demokrat Parti'de aktif siyasetle meşgul iken çeşitli nedenlerden dolayı bu partiden ayrılarak yeni partilerini kurdular. AfD ise tamamen alttan

yukarıya doğru, kamuoyundaki çeşitli memnuniyetsizliklerden dolayı oluşmuş olan bir hareketin kurumsallaşması ve nihayetinde de çok kısa bir zaman içerisinde oldukça etkileyici sloganlarla seçmen tarafından kabul görmüş aşırı sağ ve ırkçı bir siyasi partidir.

Almanya'daki 61,7 milyon seçmenin yaklaşık 47 milyonu son yapılan Federal Meclis seçimlere katılarak oy kullanmıştır (Vehrkamp, 2017, s. 16). Bu seçimlerden sonra AfD Alman Federal Meclisinde temsil edilme hakkına ulaşan ilk aşırı sağ ve polulist siyasi partidir. Sadece partinin önde gelen yöneticileri değil aynı zamanda da seçmeni ve çalışanları da populist ve aşırı sağ eğilimde olan şahıslardan oluşmaktadır. Almanya için Alternatif-AfD seçmeninin Infratest dimap kamuoyu araştırma şirketinin Federal Meclis seçimlerinden hemen sonra yapmış olduğu bir araştırmada şu özellikleri tesbit edilmiştir (Dalkowski, 2017):

- Seçim sürecinde karar verirken en etkili kriter terörizmle mücadele konusu olmuştur (%61). Unutulmamalıdır ki terörizm İslam veya müslümanlarla özdeşleştirilmiş bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir sigorta şirketinin aynı dönemde yapmış olduğu Almanların en büyük yedi korkuları - Die Sieben Ängste der Deutschen adlı bir kamuoyu araştırmasının sonuca göre Almanların %71 en fazla terörizmden korkmaktadır. Aynı araştırmanın üçüncü sırasını ise %61 ile halı hazırda Almanya'da yaşayan yabancılar ile aralarında çıkabilecek gerilimler gelmektedir. Beşinci sırasını ise Alman makamlarının göçmen yığılmaları yüzünden iş yapamaz hale gelebilme korkusu almıştır (R+V Versicherung, 2017).
- AfD seçmeninin büyük çoğunluğu, %86, Almanya'nın dünyaya açık ve kozmopolit olmasını tasvip etmemektedir. Almanya'nın sınırları ulusal sınırlar ile kısıtlı kalmalıdır, yani Schengen ve Avrupa Birliği sınırları kabul görmemektedir. Diğer partilerin seçmenlerinin dünya algısı ve ülkenin sınırları durumu tam tersi bir gelişme göstermektedir.
- AfD seçmeninin %60 gibi bir oranı diğer partiler tarafından hayal kırıklığına uğratıldıkları için partilerini değiştirdiklerini ifade etmişlerdir.

- Yine %90 gibi yüksek bir oran İslamın Alman toplumu üzerindeki etkisini arttırmakta olduğunu, bunun sonucu olarak Alman kültür, dili ve hayat tarzının yozlaşmasına yol açacağına inandıkları için bunun önüne geçilmesi gerektiği düşünmektedirler. Aynı zamanda başka bir seçmen grubunun olmadığı kadar da demokrasiden hoşnutsuzdurlar. Demokrasiden hoşnut olmayanların oranı %80 diğer partilerdeki bur oran ise %30 ile sınırlı kalmaktadır (Neu ve Pokorny, 2017, s. 10).

AfD'nin seçim stratejisini incelediğimizde siyaseten doğruluğu bozan skandal ifadelerin medya tarafından kabul görme şansının daha yüksek olduğunu bilmelerine rağmen, skandal ve siyaseten doğru olmayan ifadelerin bilinçli bir şekilde kullandıklarını görebilmekteyiz.

AfD seçmenin diğer siyasi gruplardan memnuniyetsizliklerinden dolayı ayrılanlardan oştuğunu daha önce ifade etmiştik. Ayrıca seçime gitmeyenler, yani oy kullanmayanlar grubundandaki insanları da motive edip oy kullanmalarını sağlayan bir siyasi parti olarak karşımıza çıkmaktadır. Buradan yola çıkarak AfD seçmenini klasik anlamda bir siyasi gruba dahil etmenin mümkün olmadığını söyleyebiliriz.

Almanya'daki en son Federal Meclis seçimlerinden sonra yapılan kamuoyu araştırmalarında AfD seçmeninin aslında sadece ortak bir payda etrafında buluşmadığını ve seçmen grubunda oldukça heterojen bir grup olduğunu bizlere göstermektedir. Bu nedenle kimler AfD'yi neden destekliyor gibi tek nedenli tanımlar ile açıklanması mümkün olan bir durum olmadığı ortadadır. AfD daha ziyade çeşitli şikayet, dilek ve taleplerin yansıtılıp karşılanması ümit edilen bir siyasi parti konumundadır. Bu şikayetlerin başında da İslam ve müslümanlar geldiğini, yapılan araştırmalardan anlayabilmekteyiz.

## Sonuç

Almanya'nın siyasi tarihinde yeni bir dönem açmış olan AfD'nin kuruluşunun tesadüfler sonucu olmadığını yaptığımız analizlerden anlamaktayız. Kurulduğu dönemdeki toplumsal gelişmelerden olumsuz etkilenen ve rahatsız olan bir çok siyasi parti ve siyasi görüşe mensup bireylerin yabancı ve müslüman düşmanlığı ile ekonomik sıkıntılar or-



tak bir paydası etrafında buluşmalarıyla ortaya çıkmış olan AfD giderek artan sayıda Alman vatandaşı için ümit ışığı olmuştur.

AfD gibi aşırı sağ ve ırkçı partilerin neden başarılı olduklarını ortaya koyabilmek adına seçimlerden sonra yapılan kamuoyu araştırmaları bu partilere seçmenlerin neden oy verdiklerini detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır. Avrupa Birliğine üye ülkelerinin son 30 yılını incelediğimizde aşırı sağ ve populist partilere olan rağbetin arttığını görmekteyiz. Bütün dünyayı etkisi altına alan ekonomik krizler, ki 2008 dünya ekonomik krizi tartışmasız bunların en önemlilerinden biridir, aşırı sağ ve populist partilere olan talebin önemli bir ivme kazanmasına sebep olmaktadır. Avrupa Birliğine üye ülkelerde benzer gelişmelerin bir çok üye ülkenin ulusal seçimlerinde ve hatta Avrupa Parlamentosu seçimlerinde de vuku bulduğunu görebilmekteyiz.

Avrupa Birliğinin bir çok ülkesinde başarılı olan aşırı sağ ve populist partileri başarılı kılan nedenlerden biri de kesinlikle Batı toplumlarında son yıllarda iyice filizlenip büyümeye başlayan İslam ve müslüman düşmanlığıdır. İslam ve müslümanların görsel ve yazılı medya ve politikacılar tarafından bilinçli bir şekilde sadece El Kaide ve DAESH gibi terör grupları ve onların yapmış oldukları vahşi katliamlar ile ilişkilendirilmesi İslamofobia'nın önüne geçilmeye çalışılmadığını bizlere göstermektedir. Durum böyle olunca AfD gibi ve diğer aşırı sağ ve populist partilerin oy oranlarını arttırmaya devam edeceklerini ifade edebiliriz. Son yıllardaki gelişmelere baktığımızda ayrıca iktidar partilerinin aşırı sağ partilerin yükselişini önlemekte oldukça zorlandıklarını ve hatta başarısız olduklarını görebilmekteyiz.

AfD seçmenin etrafında bulunduğu başlıca konuların küreselleşme, göç, İslam ve müslümanlar olduğunu görebiliyoruz. Küreselleşme hem ulusal kimliklerin yok olmasına sebep olduğundan hemde uluslararası göçün musebbibi olarak görüldüğünden dolayı olumsuz bir gelişme olarak karşılanmaktadır. Uluslararası göçün yine ulusal kültür ve kimliklerin yok olmasına sebep olduğu düşünüldüğü için bir tehdit olarak algılanmakta ve bundan dolayı da karşı gelinmektedir.

AfD ve diğer aşırı sağ ve populist partilere seçmenlerin oy vermelerindeki en önemli nedenlerin başında partinin İslam ve müslümanlara karşı olan olumsuz tutumu gelmektedir. Oy verdikleri partinin, AfD'nin, kendileri adına İslam ve müslümanlara karşı mücadele ede-

ceğine inanmaktadırlar. Tabi ki AfD de kullanmış olduğu dil ve söylemlerle bu anlamda seçmenlere ümit olmayı başarmıştır.

İslam ve Müslümanların şimdiye kadar olduğu gibi bilinçli bir şekilde görsel, yazılı basın ve politikacılar tarafından sürekli ve sadece terör ile ilişkilendirilmesine devam edildiği sürece Almanya ve diğer Batı ülkelerinde İslam ve Müslüman düşmanlığı artmaya devam edecektir. Artan İslam ve Müslüman düşmanlığı da AfD gibi aşırı sağ ve ırkçı partilere olan rağbetin artmasına sebep olacaktır.

**EXTENDED ABSTRACT**

**Polical racism and Islamofobia in Germany in the  
case of AfD**

\*

Mehmet Soytürk

*Karadeniz Technical University*

When we examine the history of humanity, we can realize that the continent of Europe is constantly receiving immigration. The European continent has been exposed to immigration from ancient times to the present day. The vast majority of these migrations have occurred from other continents to the European continent. Recent examples of migrations from another countries to European continent are; labor migrations after the Second World War and the increasing number of illegal migrations in the following years. Europe's leading industrialized states have signed treaties with certain countries in order to cover the labor force because they could not afford the labor force required to raise their industry after the Second World War. Even though people who were invited from another countries, as labor force, came to Europe with these agreements in a very warm manner, but this situation has changed in the following years. Tolerance and warmth in the early years have been replaced by enmity, especially against Muslims.

After the Second World War, many European countries signed and put into force labor agreements with other countries. Germany has signed labor procurement agreements with many countries in order to regain its industry. The largest group of the workforce that came to Germany to work was the Turkish people. The relations between the two countries were very good in the first years of labor migration. However, over time, the tension has started to increase with the 1973 Oil Crisis.

Especially in terms of Muslims and Turks, politics in Germany and in other member states of the European Union would no longer be the same. The political election included a new phenomenon in the propaganda process and in the daily political life: foreigners. When the process begins, the subject of foreigners, which is the main topic just for the extreme right parties, can now be the subject of propaganda by all political parties.

In the early years, only the subject of foreigners, which were the election material by the right-wing parties, evolved over time and left their place to Muslim or Turkish hostility. After the abandonment of xenophobia to Muslim and Turkish enmity, there have been major changes in political discourses and at the same time the language used has become sharper. Big changes took place in political parties during this period of change. Since the center-right parties, which previously addressed all the tendencies to the right of the political spectrum, were not sufficiently right and nationalist, most of the European Union countries started to establish political parties that were more marginal, more nationalistic and even racist. Germany was one of the countries that had experienced such a process in the political sense.

Alternative für Deutschland (Alternative for Germany) (AfD), which is established in Germany, is the most valid example that can be given. Since 2013, AfD has continued its way by increasing the number of votes in the majority of the elections. Thus, for the first time in Germany after the Second World War, a racist political party had the right to be represented in the federal German assembly and almost all the state councils.

In order to react to the measures taken against the financial crises in the European Union, the AfD was established. AfD stated that the Federal German Government should take a more conservative position, especially in asylum and refugee policies.

The Syrian migrants crisis, which erupted in 2015, led to the creation of the environment that AfD wanted. AfD, who has been having leader-

ship discussions, succeeded in getting rid of the internal crisis by turning the crisis into an opportunity with the outbreak of the Syrian Migrants Crisis. AfD has been able to significantly increase its votes in the aftermath of the Syrian migrant crisis and in subsequent federal parliamentary elections. In addition, we can easily state that one of the rare political parties that has been continuously increasing in votes in recent years is AfD.

Like many European Union countries, the political language used in Germany has changed in recent years, especially with the inclusion of racist political parties such as AfD in the political arena. Speeches against foreigners, immigrants and Muslims were only used during election propaganda. But now they are part of the daily political language. We can understand that these racist discourses are very popular in the public opinion by looking at the election results. Besides, there is no change in the language used when we look at the point reached.

One of the most important reasons for voters to vote for AfD and other extreme right and parties is the party's negative attitude towards Islam and Muslims. They believe that the party (AfD) they vote for will fight against Islam and Muslims on their behalf. AfD, of course, has managed to be hopeful for voters on this issue with the language and words it used.

Islam and Muslim hostility will continue to increase in Germany and other Western countries, as long as Islam and Muslims have been consciously persistently associated with visual, print, and politicians. The increasing Islam and Muslim hostility will also increase the popularity of extreme right and racist parties, such as AfD.

## Kaynakça/References

- Bundes Wahlleitung (2014). Erişim tarihi 03.07.2018, <https://www.wahler-ergebnisse.brandenburg.de/wahlen/LT2014/ErgebnisUeberblick.asp?sel1=1253&sel2=0651> adresinden alınmıştır.
- Clifford, O. ve Le Bosse, M. (2011). *The Europeans: A Geography of People, Culture and Environment*, New York, The Guilford Press.
- Dalkowski, S. (2017). *Der Typische AfD Wähler*, Erişim tarihi 05.06.2018, <http://www.rp-online.de/politik/deutschland/bundestagswahl-wer-wae...fragen-geben-hinweise-auf-den-typischen-afd-waehler-aid-1.7104621> adresinden alınmıştır.
- Debus, M. (2017). Verrückte Verhältnisse? Wahlverhalten und Parteienwettbewerb in Baden-Württemberg zwischen 2011 und 2016, Hörisch, F., Wurster St. (2017), *Das Grün-Rot Experiment in Baden-Württemberg*, (s. 15-44) Wiesbaden, Springer Verlag.
- DER SPIEGEL (2014). *So hat Deutschland gewählt*, Erişim tarihi 16.08.2018, <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/europawahl-2014-wahlergebnis-grafik-eu-parlament-a-969224.html> adresinden alınmıştır.
- Die Morgenpost (2017). *Das sind die 15 wichtigsten politischen Probleme in Deutschland*, Erişim tarihi 06.08.2018, <https://interaktiv.morgenpost.de/probleme-bundestagswahl-2017/> adresinden alınmıştır.
- Die Tagesschau (2014). Erişim tarihi 03.07.2018 <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2014-08-31-LT-DE-SN/index.shtml> adresinden alınmıştır.
- Die Welt (2016). *Der Rasante Aufstieg der AfD*, Erişim tarihi 03.07.2018, <https://www.welt.de/politik/article158239691/Der-rasante--Aufstieg-der-AfD-bei-deutschen-Wahlen.html> adresinden alınmıştır.
- Fedder, J. (2016). Die Wahlerfolge der Alternative für Deutschland im Kontext rassistischer Hegemoniebestrebungen, HÄUSLER, A., *Alternative für Deutschland*, (s. 165-167) Wiesbaden, Springer Verlag.
- HäUslar, A. (2015). *Partei des rechten Wutbürgertums am Scheideweg*, Bonn, Fridrich Ebert Stiftung.

- Hertreiter, L. (2014). *Ich will die Ruhe stören*, Süddeutsche Zeitung Gazetesi internet sitesi, Erişim tarihi 08.06.2018. [http://www.sueddeutsche.de/politik/reaktionen-auf-demos-afd-spitze-stellt-sich-hinter-pegida-1.2259371Open-petition,-https://http://www.openpetition.de/petition/online/-neuregelung-des--einwanderungsrechts](http://www.sueddeutsche.de/politik/reaktionen-auf-demos-afd-spitze-stellt-sich-hinter-pegida-1.2259371Open-petition,-https://http://www.openpetition.de/petition/online/-neuregelung-des--einwanderungsrechts adresinden alınmıştır) adresinden alınmıştır.
- Meyer, D. (2012). *Euro-Krise: Austritt als Lösung*, Berlin, LIT Verlag.
- Jung, M., Schroth Y., ve Wolf A. (2015). *Wahlverhalten und Wahlergebnis: Angela Merkels Sieg in der Mitte*, Wiesbaden, Springer Verlag.
- Korte, K., *Alternative für Deutschland (AfD)*, Erişim tarihi 05.07.2018, Bundes Zentrale für Politische Bildung, [http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/eu-ropawahl-2014/180972/afd](http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/eu-ropawahl-2014/180972/afd adresinden alınmıştır) adresinden alınmıştır.
- Leber, F. (2016). *Radikaler geht immer*, Der Tagesspiegel, Erişim tarihi 06.08.2018, <http://www.tagesspiegel.de/politik/die-afd-und-der-islam-radikaler-geht-immer/13466120.html> adresinden alınmıştır.
- Neuerer, D. (2017). *In akuten Krisenzeiten Potenzial von 30 Prozent* Handelsblatt, <http://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/bundestagswahl/all-e-schlagzeilen/afd-etablierten-parteien-waren-zu-selbstsic-her-beim-umgang-mit-der-afd/20367482-2.html> adresinden alınmıştır.
- Neu, V., ve Pokorny, S. (2017). *Bundestagswahl in Deutschland 2017*, Berlin, Konrad Adenauer Stiftung.
- Röther, Chr. (2017). *Wenn die Wahrheit Kopfsteht: Die Islamfeindlichkeit von AfD, PEGIDA & Co*, München, Gütersloher Verlagshaus.
- UNGER, Chr., *Hamburger Mitglied tritt aus „Alternative“ aus*, Das Abendblatt, Erişim tarihi 15.05.2018, <http://www.abendblatt.de/hamburg/article115943067/Hamburger-Mitglied-tritt-aus-Alternative-aus.html> adresinden alınmıştır.
- Vehrkamp, R., ve Wegschneider, K. (2017). *Populäre Wahlen*, Bonn, Bertelsman Stiftung.
- Vorländer, H., Herold, M., Schäler, St. (2016). *PEGIDA*, Wiesbaden, Springer Verlag.

- V+R Versicherung (2017). Erişim tarihi 03.07.2018, [https://www.ruv.de/static-files/ruvde/downloads/-presse/aengste-der-deutschen-2017/ruv-tagswahl-2017/-34\\_17\\_endgueltiges\\_ergebnis.html](https://www.ruv.de/static-files/ruvde/downloads/-presse/aengste-der-deutschen-2017/ruv-tagswahl-2017/-34_17_endgueltiges_ergebnis.html) adresinden alınmıştır.
- Younes, A. (2016). Germany, BAYRAKLI E., HAFES F., *European Islamophobia Report 2015*, (s. 179-198) Ankara, SETA

**Kaynakça Bilgisi / Citation Information**

- Soytürk, M. (2018). AfD örneğinde Almanya'da siyasi ırkçılık ve islamofobi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 1440-1463.  
DOI: 10.26466/opus.470768